

SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASI VE TERÖRİZMİN FİNANSMANI HAKKINDA AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMESİ

**COUNCIL OF EUROPE CONVENTION ON LAUNDERING OF PROCEEDS FROM
CRIME AND ON THE FINANCING OF TERRORISM**

Temel amaçları gelir elde etmek olmasa da, teröristler ve terör örgütleri faaliyetlerini finanse edebilmeleri için malî desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Bu ihtiyaç yasadışı yollardan elde edilen fonlarla sağlanabileceği gibi, yasal yollardan da elde edilen kaynaklarla da finanse edilebilmektedir.

Teröristler ve terör örgütleri, faaliyetlerinin finansmanında kullanılan fonların gerçek sahiplerinin kimliğini gizlemek, yasa uygulama birimlerinin dikkatini çekmemek ve yasadışı yollardan elde edilen gelirleri yasal takipten korumak için legal zeminde kullanılanlara benzer yöntemler kullanmaktadır. Bu yolla bir taraftan terör eylemlerinin gizliliği sağlanarak terörü finanse edenlerin asıl suçla ilgisinin kurulması engellenirken, diğer taraftan terörün finansmanı için ayrılan fonlara el konulması veya bu fonların müsaderesinin önüne geçilmektedir.

İşte Konsey'in üye ülkeleri, günümüzdeki teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan çok değişik vasıtaları, illegal yöntemlerin yanında legal görünüm altında kullanabilen terör örgütleri ve terörizm problemiyle etkin şekilde mücadele edebilmek amacıyla, yeni bir hukuki mekanizma geliştirilmesi kapsamında söz konusu Sözleşmeyi düzenlemişlerdir.

16 Mayıs 2005 tarihinde Varşova'da düzenlenen Avrupa Konseyi (Konsey) Zirvesi sırasında imzaya açılan "Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanı Hakkındaki 198 sayılı Avrupa Konseyi Sözleşmesi" (Sözleşme) 1 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ülkemiz tarafından 28 Mart 2007 tarihinde imzalanan Sözleşmenin, 29 Ocak 2016 günü TBMM gündemine gelen ve Genel Kurulda kabul edilen 6665 sayılı onay kanunu 19 Şubat 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ancak henüz onay belgesinin tevdi işlemleri tamamlanmadığı için Sözleşme, ülkemiz açısından Konsey nezdinde yükümlülük doğurmaya başlamamıştır.

"Birleşmiş Milletler Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme"nin 2 nci maddesinde yapılan terörün finansmanı tanımını benimseyen Sözleşme, aklama, müsadere ve terörizmin finansmanı olmak üzere üç ana konuyu düzenlemektedir. Bu yönüyle Sözleşme suç gelirlerinin aklanması ile terörizmin finansmanını birlikte düzenleyen ilk uluslararası belgedir.

Although their main goal is not to generate income, terrorists and terrorist organizations need financial support in order to finance their acts. This need can be met by illegally acquired funds as well as resources obtained through legal means.

Terrorists and terrorist organizations utilize methods similar to those used in the legal grounds in order to hide the identity of real owners of the funds used in financing their acts, to not to attract the attention of law enforcement units and to protect illegally acquired income from legal tracing. By doing so, they protect the secrecy of terrorist acts while preventing linkage of financiers of terrorism to the actual offence and preventing the seizure or confiscation of the funds allocated to financing of terrorism.

The Council of Europe Member States, within the framework of developing a new legal mechanism, have concluded the said Convention with a view to combating terrorist organizations and the problem of terrorism which can use different tools emerging from technological developments under the legal guise in addition to the illegal methods.

"The Council of Europe Convention No. 198 on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on Financing of Terrorism (The Convention)" was opened for signature on 16 May 2005 during the Council of Europe (The Council) Summit in Warsaw and entered into force on 1 May 2008.

The said Convention was undersigned by our Country on 28 March 2007, and its ratification law no. 6665, which was brought to the agenda of the Turkish Grand National Assembly on 29 January 2016 and adopted by the Plenary was published in the Official Gazette on 19 February 2016. However, since the instrument of ratification has not been deposited, the Convention has not started bringing about any obligation to our country before the Council.

The Convention, having adopted the definition of financing of terrorism as stipulated in Article 2 of "The United Nations International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism", regulates three main areas, namely laundering, confiscation and financing of terrorism. From this aspect, the

Terörizmin finansmanı tanımı bir “terör örgütünün” ve bir “teröristin” finansmanını kapsamaktadır. Bu çerçevede içerisine öldürme ve ağır yaralama eylemleri girmekte olup, bunun dışındaki eylemler örneğin; mala yönelik ağır ihlaller, tehdit ve benzeri eylemler Sözleşme kapsamı dışında kalmaktadır. Sözleşmede, aklama suçu açısından da, 141 sayılı Avrupa Konseyi Sözleşmesinde yapılan tanım aynen muhafaza edilmiştir.

Sözleşmede yer alan bazı önemli düzenlemeler şunlardır:

- Sözleşme, taraflar arasında çıkabilecek anlaşmazlıklarda, maddelerin taraflarca doğru yorumlanmasını sağlamak amacıyla Taraflar Konferansı adlı bir mekanizma kurmaktadır.

- Taraflar, sağlayacakları imkân dâhilindeki en geniş işbirliği çerçevesinde terörizmin finansmanı amacıyla kullanılan ya da bu amaç için tahsis edilen ve kanuni ya da kanun dışı elde edilen malvarlıklarının veya söz konusu suç gelirlerinin araştırılmasını, takip edilmesini, belirlenmesini, dondurulmasını, el konulmasını ve müsaderesini temin etmekle yükümlü kılınmaktadır. (m. 2/2)

- Sözleşmenin 3 ve 4 üncü maddelerinde; taraf olan her devletin, suç vasıtaları ile gelirlerini veya bu gelirlere eş değer malların ve aklanan malvarlığının müsaderesini gerçekleştirmek için gerekli olan yasal ve diğer tedbirleri almaları gerektiği ve bu kapsamda

müsadereye tabi olan bir malın tespiti, takibi, dondurulması ve el konulması için gerekli olabilecek yasal ve diğer önlemleri almalarının bir zorunluluk olduğu hüküm altına alınmıştır.

- Ceza muhakemesi hukukundaki ispat yükünü tersine döndüren Sözleşmedeki düzenlemeye göre, taraflar, ulusal hukuklarında tanımladıkları ağır suç veya suçlar yönünden, failin müsadere edilebilirliği iddia olunan gelir veya malın kaynağını göstermesini sağlayacak yasal ve gerekli diğer tedbirleri alacaklardır. (m. 3/4) Sözleşmedeki, ispat yükünün tarafını değiştiren bu düzenlemenin, ülkemiz açısından geçerli olmayacağı beyan edilmiştir.

- Sözleşmenin 5 inci maddesine göre; taraf devletlerin dondurma, el koyma ve müsadereye ilişkin tedbirlerin, suç konusu gelirin örneğin satım veya takas yoluyla bir başka gelir çeşidiyle değiştirilmesi veya dönüştürülmesi suretiyle elde edilen malvarlığını ve bu suç gelirlerinin tamamıyla veya kısmi olarak bir başka gelirle karıştırılması suretiyle elde edilen gelirlerin belirlenecek değeri kadar yasal yollardan elde edilen malvarlığını kapsayacak şekilde önlemleri alması istenmektedir. Bu hususlara ilave olarak maddede suç gelirlerinin değiştirildiği veya dönüştürüldüğü malvarlığı ile

Convention is the very first international instrument to regulate laundering of proceeds from crime together with financing of terrorism.

The definition of financing of terrorism covers financing of a "terrorist organization" and a "terrorist". This framework includes murder and inflicting serious injury, yet the Convention excludes acts such as serious violations of property, threat or similar activities. The definition of the offence of laundering is also kept in the same manner in the Convention as is used in the Council of Europe Convention No. 141.

Some important regulations in the Convention are as follows:

- *Each Party shall ensure that it is able to search, trace, identify, freeze, seize and confiscate property, of a licit or illicit origin, used or allocated to be used by any means, in whole or in part, for the financing of terrorism, or the proceeds of this offence, and to provide co-operation to this end to the widest possible extent.*

- *Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to enable it to confiscate instrumentalities and proceeds or property the value of which corresponds to such proceeds and laundered property and shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to identify, trace, freeze and seize property which is subject to confiscation within this scope.*

- *Each Party shall adopt such legislative or other measures as may be necessary to require that, in respect of a serious offence or offences as defined by national law, an offender demonstrates the origin of alleged proceeds or other property liable to confiscation. This practice, which reverses the burden of proof in criminal procedure code, is declared to be non-applicable for our Country.*

- *According to the Convention, Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to ensure that the measures to freeze, seize and confiscate also encompass the property into which the proceeds have been transformed or converted; property acquired from legitimate sources, if proceeds have been intermingled, in whole or in part, with such property, up to the assessed value of the intermingled proceeds or income or other benefits derived from proceeds, from property into which proceeds of crime have been transformed or converted or from property with which proceeds of crime have been intermingled, up to the assessed value of the intermingled proceeds. Here, the scope of property subject to confiscation is broad.*

karıştırıldığı gelirlerin takdir edilecek değeri kadarıyla ve suç gelirlerinin karıştırıldığı malvarlığından doğan kazanç veya diğer menfaatler hakkında da gerekli hukuki tedbirlerin alınması öngörülmüştür. Söz konusu maddede müsadereye konu mal kavramı geniş tutulmuştur.

- Sözleşmenin, 7 inci maddesinde tarafların, banka hesaplarının gizliliği gerekçesiyle, 3, 4 ve 5 inci maddelerinde belirtilen müsadere, el koyma ve dondurmaya ilişkin işlemlerin yapılabilmesi için ülkelerin mahkemelerinin ve diğer yetkili makamlarının, banka ve mali veya ticari kayıtların gösterilmesini veya bunlara el konulmasını emretme yetkisi ile teçhiz olunmaları için almaları gerekli yasal ve diğer tedbirleri uygulamaktan kaçınamayacakları da hüküm altına alınmıştır.

- Yine Sözleşmenin 2 ve 12 nci madde hükümleri uyarınca; ülkelerin aklama ve terörün finansmanı ile mücadele amacıyla şüpheli gelirlerle ilgili veya ulusal mevzuat gereğince bildirilen mali bilgileri toplamak, analiz etmek/işlemek ve ilgili makamlara sevk etmekle sorumlu Mali İstihbarat Birimi (Financial Intelligence Unit-FIU-MİB) kurmaları gerekmektedir. Sözleşmenin 46 ncı maddesi uyarınca, ülkemiz açısından MİB'in, Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu olacağı, beyan edilmiştir.

- IV. Bölümde, Sözleşmenin uygulanmasına dair uluslararası işbirliği ve bu işbirliği çerçevesindeki faaliyetler kapsamında olmak üzere inceleme ve kovuşturma yapılmasını teminen gelirler ve araçların müsadere edilmesi talepleri ile şüpheli bankacılık işlemlerinin takibi ve buna ilişkin bilgi talepleri yer almaktadır. Türkiye, bankacılık işlemlerine dair bilgi taleplerini, sadece Sözleşme ekindeki listede yer alan suçlar bakımından uygulayacağını beyan etmiştir. Tarafların bu bölümdeki işlemlerin (gelirler ve araçların müsadere talebi, dondurma ve el koyma gibi geçici tedbir ile banka hesaplarına ve işlemlerine ilişkin bilgi talepleri gibi) yerine getirilmesi amacıyla belirlemesi gereken "Merkezi Makam", Sözleşmenin 33 üncü maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ülkemiz açısından Adalet Bakanlığı olarak beyan edilmiştir.

- 23 üncü madde, taraflara ayrıca, kendi ülkesinde bulunan mal ve gelirlere ilişkin talep eden ülke makamlarınca verilmiş müsadere kararını uygulama veya kendi makamlarına müsadere kararı verilmesi için talepte bulunma ve müsadere kararı verilmesi halinde bunu uygulama yükümlülüğü getirmektedir.

- *Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or be seized in order to carry out the actions concerning confiscation, seizure and freezing. A Party shall not decline to act under the provisions of this article on grounds of bank secrecy.*

- *Each Party shall enforce a confiscation order made by a court of a Requesting Party in relation to instrumentalities or proceeds situated in its territory or submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and enforce the confiscation order, if such order is granted.*

- *Each Party shall establish a Financial Intelligence Unit (FIU) responsible for collecting, analyzing and referring to the competent authorities of financial information, for the purpose of combating laundering and financing of terrorism. The Financial Crimes Investigation Board (MASAK) of the Ministry of Finance is declared to be the FIU of our Country.*

- *The scope of international cooperation concerning enforcement of the Convention and the activities within such cooperation encompasses tracing of suspicious banking transactions and information requests thereto. Turkey has declared that it will implement information requests concerning banking transactions only for offences listed in the annex to the Convention. Within this framework, the "Central Authority" to be designated with a view to fulfilling the transactions (request for confiscation of income and instrumentalities, request for information on bank accounts and transactions) is declared to be the Ministry of Justice for our Country.*

